

J. R. R. Tolkien - Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky

Analýza uměleckého textu

I. část:

Literární druh
epika

Literární žánr
pohádka, román

Téma a motivy
střet dobra a zla, kouzla, přátelství, poklad, drak, trpaslík, kouzelník, patnáct, drahokam, skřet, magie, elf, dobrodružství, fajfka, plnovous

Časoprostor
Tolkienův fiktivní fantasy svět - "Středozemě"

Kompoziční výstavba
chronologické vyprávění, děj členěn na 14 kapitol

II. část:

Vypravěč
Je, vševědoucí

Postavy
Bilbo Pytlík - hlavní postava, movitý hobit (človíček), 50 let starý, "lupič", má dobré srdce a hodně štěstí
Gandalf - tajemný čaroděj, nosí šedé oblečený, pomáhá svému okolí
Glum - slizký tvor, kdysi hobit, žije hluboko pod zemí, proradný, váží si pouze svého prstenu - "Miláška"

Slohové postupy
převažuje postup vypravěcí, místy také postup popisný

III. část:

Jazykové prostředky a jejich funkce
relativně jednoduchý jazyk uzpůsobený pro děti, ale pestrá slovní zásoba a bohaté obraty
jazyk uzpůsoben tomu, kdo zrovna promlouvá - např. skřeti mluví jinak než elfové
častá přirovnání, barvitá slovní spojení - *Tohle byl pro ně trochu silný tabák*
užívána přímá řeč, polopřímá řeč... - *"To mu aspoň ušetří něco z maléru, který ho čeká," řekl si*

Umělecké prostředky a jejich funkce
metafora - *vrčel jako velký pes v příliš malé boudě, stejně to však bylo jako jízda bez třmenů na bříchatém poníku...*
hyperbola - *můj pancíř je jako deset štítů na sobě, moje zuby jsou meče, moje drápy oštěpy, úder mého ocasu hrom, moje křídla uragány a můj dech smrt!*

umělecké prostředky text ozvláštňují a dodávají mu na unikátnosti - autor vyniká velmi bohatou slovní zásobou a používá mnoho zajímavých slovních spojení

Literárněhistorický kontext

Kontext autorovy tvorby

J. R. R. Tolkien se narodil roku 1892 v Oranžském svobodném státu. Jako voják se zúčastnil 1. světové války, působil na univerzitě v Oxfordu. Vedle psaní se věnoval také studiu anglické, staroanglické a anglosaské literatury a mytologie. Hobit zapadá společně s Pánem prstenů a dalšími díly vydanými posmrtně jako např. Silmarillion do širšího Tolkienova světa, zvaném "Středozemě" nebo "Arda". Hobit vychází roku 1937, jako první z těchto knih: vzniká na popud autorových dětí jako sepsání příběhu, který jim často vypravoval.

Literární/obecně kulturní kontext

Hobit byl vydán roku 1937, v meziválečné době typickou válkou poznamenanými autory. Rozhodně se však nejedná o avantgardní dílo, kniha tradice nijak neztrácuje. Ba naopak, její fiktivní svět vychází ze staroanglických, anglosaských mýtů a někdejších představách o společnosti. Jedná se o jednu z prvních populárních knih moderního žánru fantasy, kterému Hobit, a především jeho nesmírně populární pokračování Pán prstenů, vdechl v polovině 20. století nový život.

Hodnocení (zdůvodněný názor)

Přestože Hobit není mou nejoblíbenější knihou od J. R. R. Tolkiena, jedná se dílo, ke kterému mám blízký citový vztah. Tato kniha je sice poněkud dětinská (také je původně určena dětem), přesto ale líčí kouzelný svět s bohatou historií, který je velmi dobře promyšlený a vnitřně konzistentní. Děj je svěží a hrdinové se musí stále potýkat s novými nebezpečími. Dění je odvyprávěno velmi hravě a po jazykové stránce bohatě. Nemohou tedy knihu nedoporučit, nejen fanouškům Pána prstenů.